

Bruxelles, 29.4.2013
COM(2013) 229 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Orientări strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Orientări strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE

1. INTRODUCERE

Acvacultura europeană oferă produse de bună calitate, respectând cu strictețe standardele privind sustenabilitatea mediului, sănătatea animală și protecția consumatorilor. Calitatea excelentă a alimentelor de origine marină¹ din UE ar trebui să constituie un important avantaj concurențial pentru acvacultura UE. Cu toate acestea, în UE producția din sectorul acvaculturii stagnează, în contrast cu creșterea puternică care se înregistrează în alte regiuni ale lumii.

În 2010, valoarea producției din acvacultura UE a fost de 3,1 miliarde EUR pentru o producție de 1,26 milioane de tone. În prezent, piața alimentelor de origine marină din UE este aprovizionată în proporție de 25 % de sectorul pescuitului din UE, 65 % din importuri și 10 % de sectorul acvaculturii din UE². Consumul aparent total de produse pescărești și de acvacultură a ajuns în UE la aproximativ 13,2 milioane de tone³.

Datele disponibile arată că în UE există o diferență din ce în ce mai mare — estimată la 8 milioane de tone — între nivelul consumului de alimente de origine marină și volumul de capturi efectuate de sectorul pescuitului. Comisia și statele membre pot contribui la reducerea parțială a acestei diferențe printr-o acvacultură sustenabilă din punct de vedere social, economic și al mediului.

Pe baza productivității muncii obținute în prezent, fiecare punct procentual din consumul actual al UE care provine din producția internă din sectorul acvaculturii ar contribui la crearea a aproximativ 3 000 - 4 000 de locuri de muncă cu normă întreagă⁴. Această cifră confirmă faptul că, deși acvacultură reprezintă o parte relativ mică din economia UE, ea are potențialul de a stimula creșterea și ocuparea forței de muncă în zonele costiere și interioare ale UE. O strânsă cooperare cu industria de prelucrare poate îmbunătăți și mai mult crearea de locuri de muncă și competitivitatea în ambele sectoare. Acvacultura este unul dintre pilonii strategiei UE privind creșterea albastră⁵ și dezvoltarea sa poate contribui la realizarea strategiei Europa 2020.

2. ACVACULTURA ÎN CADRUL REFORMEI POLITICII COMUNE ÎN DOMENIUL PESCUITULUI

Propunerea privind reforma politicii comune în domeniul pescuitului (PCP)⁶ vizează promovarea acvaculturii printr-o metodă deschisă de coordonare: un proces voluntar

¹ În scopul prezentei comunicări, sintagma „alimente de origine marină” include toate produsele produse pescărești și de acvacultură.

² SEC(2011) 883.

³ Analiza DG MARE efectuată pe baza datelor Eurostat.

⁴ Analiza DG MARE efectuată pe baza datelor CSTEP (STECF-OWP-12-03).

⁵ COM(2012) 494.

⁶ COM(2011) 425.

de cooperare bazat pe orientări strategice și planuri strategice naționale multianuale care identifică obiective comune și, în cazul în care este posibil, indicatori care să măsoare progresele realizate în această direcție.

Pentru a atinge aceste scopuri, este nevoie de participarea activă a tuturor actorilor relevanți: autorități, industria de profil, comercianți cu amănuntul, asociații de consumatori, precum și reprezentanți ai societății civile. Propunerea de Consiliu consultativ pentru acvacultură își propune să joace un rol important în acest sens.

Prezentele orientări strategice au rolul de a asista statele membre în definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de diferitele lor situații inițiale, de circumstanțele naționale și de dispozițiile instituționale. În cadrul metodei deschise de coordonare nu sunt abordate aspecte reglementate de legislația UE, dar acestea oferă cadrul pentru aplicarea sa.

Acvacultura este dependentă de calitatea și sănătatea atât a apelor marine, cât și a celor dulci. Legislația de mediu a UE – în special Directiva-cadru privind apa (DCA)⁷, Directiva privind strategia pentru mediul marin (MSFD)⁸ și Regulamentul privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local⁹ – asigură îndeplinirea acestor condiții prealabile. De asemenea, legislația UE stabilește standarde ridicate în materie de sănătate, protecția consumatorilor și sustenabilitatea mediului, standarde pe care trebuie să le respecte activitățile de acvacultură din UE. Acestea prezintă pentru producători implicații legate de costuri, dar se pot transforma într-un avantaj competitiv dacă atenția consumatorului este atrasă asupra calității, putând contribui și la acceptarea acvaculturii la nivel local. Reforma PCP se bazează pe aceste standarde ridicate.

Comisia intenționează să ajute administrațiile naționale și regionale să pună în aplicare legislația de mediu a UE, fără a impune sarcini inutile asupra producătorilor. În acest scop, au fost publicate orientări privind integrarea a acvaculturii în siturile Natura 2000¹⁰, iar Comisia are intenția de a începe elaborarea unor orientări similare referitoare la acvacultură, la Directiva-cadru privind apa și la MSFD.

3. ORIENTĂRI STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A ACVACULTURII ÎN UE

Prezenta comunicare se bazează pe rezultatul consultărilor cu părțile interesate și ia în calcul analiza efectuată de Centrul Comun de Cercetare¹¹. Patru domenii prioritare vor fi abordate pentru a debloca potențialul acvaculturii europene: procedurile administrative, amenajarea coordonată a teritoriului, competitivitatea și condițiile de concurență echitabile.

Acvacultura poate contribui la obiectivul general de a elimina, într-un mod sustenabil din punct de vedere social, economic și al mediului, diferențele existente între consumul UE și producția de alimente de origine marină. În acest scop, fiecare stat membru este încurajat să indice în planul național multianual propriile obiective de creștere în sectorul acvaculturii (volum și valoare) în perioada prevăzută de plan.

⁷ Directiva 2000/60/CE.

⁸ Directiva 2008/56/CE.

⁹ Regulamentul (UE) nr. 304/2011.

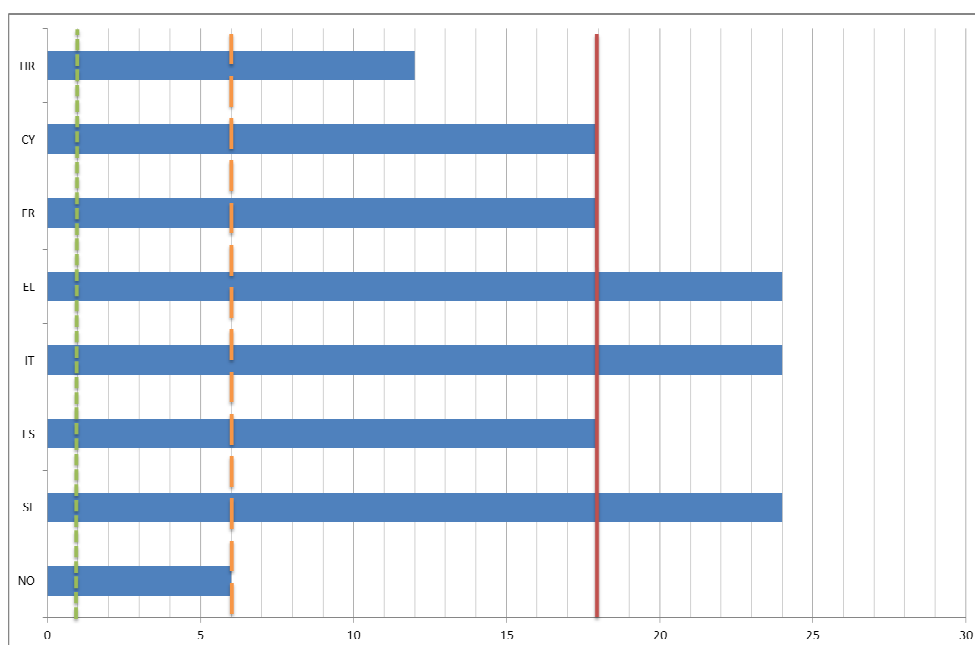
¹⁰ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/Aqua-N2000%20guide.pdf>

¹¹ Raportul tehnic al JRC „O abordare pentru stabilirea de indicatori de performanță în acvacultura europeană”.

3.1. Simplificarea procedurilor administrative

Costurile administrative și termenele limită joacă un rol important pentru nivelul global de competitivitate și de dezvoltare a unui sector economic. În prezent, sunt disponibile doar puține informații referitoare la durata scursă pentru acordarea licențelor și la costurile acestora în cazul unei noi ferme de acvacultură, iar Comisia nu are cunoștință de efectuarea vreunui proces exhaustiv de inventariere a principalelor blocaje. Informațiile disponibile sugerează că, în mai multe state membre, procedurile de autorizare necesită adesea în jur de 2-3 ani pentru a fi finalizate¹², dar au fost înregistrate și exemple de perioade mult mai lungi. Pentru comparație, datele raportate într-un studiu al Parlamentului European sugerează că, în medie, termenul de acordare a licențelor pentru fermele de acvacultură din Norvegia era de 12 luni și a fost redus la 6 luni prin introducerea unui „punct de contact unic”¹³.

Termenele (în luni) de acordare a licențelor pentru fermele de acvacultură în anumite state membre și în Norvegia

■ = termenele de acordare a licențelor pentru noile ferme de acvacultură

■ = termenul mediu de acordare a licențelor în întreaga UE pentru parcurile eoliene din larg¹⁴

■ = termenul raportat de acordare a licențelor pentru ferme agricole în două state membre

¹² Date din proiectul FAO SHoCMed, combinate cu informații de la asociațiile de producători și autoritățile publice http://www.faosipam.org/?pag=content/_ShowPortal&Portal=SHOCMED.

¹³ <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

¹⁴ http://www.windbarriers.eu/fileadmin/WB_docs/documents/WindBarriers_report.pdf.

■ = obiectivul privind termenul de acordare a licențelor pentru noile IMM-uri (Planul de acțiune Antreprenoriat 2020)

Surse: analiza proprie efectuată pe baza datelor din SHoCMed, proiectul Windbarriers, studiul Parlamentului European IP/B/PECH/NT/2008 176 și informațiile furnizate de asociațiile de producători și de autoritățile publice.

Majoritatea producătorilor din sectorul acvaculturii sunt IMM-uri, care sunt afectate în mod disproporționat de birocrație: în ansamblul economiei, ponderea relativă a costurilor administrative și de reglementare în comparație cu cifra de afaceri și cu numărul de angajați poate fi de până la zece ori mai mare în cazul IMM-urilor decât pentru întreprinderile mari¹⁵. Reducerea sarcinii de reglementare inutile este o prioritate pe agenda politică a Comisiei. Ca urmare a revizuirii „Small Business Act” din aprilie 2011, Comisia a propus un plan de acțiune pentru a sprijini spiritul antreprenorial în Europa. Planul de acțiune invită statele membre să reducă, până la sfârșitul anului 2015, la o lună termenele de acordare a licențelor și a altor autorizații necesare pentru lansarea unei societăți¹⁶, cu condiția ca cerințele legislației UE din domeniul mediului să fie îndeplinite. Ca prim pas, trebuie să aibă loc un proces exhaustiv de inventariere și de evaluare.

- **Obiectivul statelor membre:** Având obiectivul de a identifica posibilitățile de îmbunătățire a procedurilor și de a reduce sarcinile administrative, statele membre sunt încurajate să colecteze, până la sfârșitul anului 2013, informații cu privire la:
 - (1) numărul de noi licențe acordate în perioada 2007-2013 (nr.)
 - (2) rata de succes a cererilor pentru licențe (%)
 - (3) numărul de cereri în curs de prelucrare (nr.).
 - (4) durata medie de finalizare a procedurilor de acordare a licențelor (luni)
 - (5) numărul de organisme publice implicate în procedura de autorizare (nr.)
 - (6) costurile medii ale procedurilor de acordare a licențelor pentru noile societăți (EUR)
 - (7) durata medie a unei licențe (ani)
- **Obiectivele Comisiei:** Să colaboreze, pe baza datelor colectate de statele membre, cu autoritățile relevante pentru a identifica, până în vara anului 2014, cele mai bune practici și marjele de îmbunătățire, inclusiv prin sprijinul Grupului la nivel înalt privind sarcinile administrative din cadrul Comisiei, al cărui mandat este de a ajuta administrațiile publice ale statelor membre să pună în aplicare legislația UE într-un mod mai eficient și mai sensibil la nevoile părților interesate¹⁷. Să pregătească, până în al doilea trimestru al anului 2014, documente de orientare care să răspundă cerințelor referitoare la acvacultură din Directiva-cadru privind apa și din MSFD, pentru a ajuta statele membre și

¹⁵ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/administrative-burdens/>

¹⁶ COM(2012) 795 final.

¹⁷ Pentru mai multe informații cu privire la grupul la nivel înalt:
http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/ind_stakeholders/ind_stakeholders_en.htm

industria să aplice legislația UE și pentru a ilustra modul în care protecția mediului poate fi compatibilă cu acvacultura sustenabilă.

- **Obiectivul Consiliului consultativ pentru acvacultură:** Să întreprindă, până în aprilie 2014, o evaluare a procedurilor administrative și un proces de inventariere a principalelor sarcini administrative în ceea ce privește termenele și costurile pentru diferitele tipuri de acvacultură din statele membre.

3.2. Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului

Diferite studii au demonstrat că existența unor planuri de amenajare a teritoriului poate contribui la reducerea incertitudinii, la facilitarea investițiilor și la accelerarea dezvoltării unor sectoare precum acvacultura sau energia regenerabilă produsă în larg¹⁸. Lipsa spațiului, adesea menționată ca fiind un factor care împiedică extinderea acvaculturii marine în UE, poate fi depășită prin identificarea celor mai adecvate situri pentru desfășurarea activităților de acvacultură, dat fiind că ocuparea actuală a spațiului de către acestea, la suprafață și pe litoral, pare să fie limitată¹⁹.

Amenajarea teritoriului intern este, de obicei, mai avansată în comparație cu amenajarea spațiului maritim ca urmare a existenței, de exemplu, a unor sisteme de cadastru sau de clasificare datorită cărora informațiile devin ușor accesibile tuturor instituțiilor relevante. Identificarea zonelor care se pretează cel mai bine pentru acvacultura de apă dulce va contribui la creșterea producției punând, în același timp, accentul pe peisaje, pe habitate și pe protejarea biodiversității. Amenajarea teritoriului ar trebui să țină seama de serviciile de mediu furnizate de acvacultura extensivă în lacuri.

În multe cazuri, nevoile acvaculturii luate separat nu vor justifica desfășurarea unui proces atât de complex în cazul mediului marin. Cu toate acestea, această abordare a fost urmată în mai multe cazuri, printre care se numără, de exemplu, experiența irlandeză denumită CLAMS²⁰, strategia regională galiciană pentru acvacultură²¹ și proiectul național de amenajare teritorială pentru acvacultură din Finlanda²². Proiectele de amenajare existente, cum ar fi, de exemplu, planurile de amplasare a platformelor eoliene în larg²³, pot fi utilizate ca punct de plecare. Au fost elaborate orientări privind planificarea spațială în Marea Mediterană²⁴ și în Marea Baltică²⁵, orientări care pot furniza statelor membre elemente utile. În plus, pentru amenajarea în scopuri de acvacultură pot fi utilizate și datele colectate cu ocazia punerii în aplicare a legislației în vigoare (cum ar fi Directiva privind energia din surse regenerabile, PCP, MSFD, Directiva-cadru privind apa, directivele privind habitatele

18

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/documentation/studies/documents/economic_effects_maritime_spatial_planning_en.pdf;

[Http://www.windbarriers.eu/fileadmin/wb_docs/documents/windbarriers_report.pdf](http://www.windbarriers.eu/fileadmin/wb_docs/documents/windbarriers_report.pdf).

19

Raportul tehnic al JRC „O abordare pentru stabilirea de indicatori de performanță în acvacultura europeană”.

20

http://www.bim.ie/media/bim/content/BIM_CLAMS_Explanatory_Handbook.pdf.

21

<http://www.intecmar.org/esga/>.

22

http://www.mmm.fi/en/index/frontpage/Fishing_game_reindeer/Fisheriesindustry/aquaculture.htm.

23

De exemplu, foaia de parcurs a „Windspeed”: <http://www.windspeed.eu/>.

24

Rezoluția GFCM/36/2012/1: http://www.faosipam.org/GfcmWebSite/docs/RecRes/RES-GFCM_36_2012_1.pdf.

25

<http://www.aquabestproject.eu>.

și păsările). Comisia a adoptat în martie 2013 o propunere de directivă de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim și managementul integrat al zonelor costiere²⁶. Statele membre vor rămâne responsabile cu formularea și fixarea obiectivelor generale și a conținutului acestor planuri.

Acvacultura ar putea afecta în mod semnificativ mediul dacă nu este concepută și monitorizată în mod corect. Prin urmare, unele efecte ale acvaculturii asupra mediului (de exemplu, îmbogățirea cu nutrimente și materii organice, contaminarea cu substanțe periculoase) sunt abordate în mod specific în legislația UE. Efectele globale ale fermelor individuale includ diferite tipuri de presiuni (de exemplu: sedimentare, perturbări de ordin fizic) și sunt influențate de diverși factori, inclusiv, de exemplu, tipul de organisme de cultură, amplasarea fermei și vulnerabilitatea mediului local. Conform unui studiu al Parlamentului European²⁷, evaluarea acestor aspecte de mediu în cadrul procesului de amenajare a teritoriului poate să reducă sarcina administrativă pentru întreprinzătorii privați și să limiteze nivelul de incertitudine în ceea ce privește procedurile de acordare a licențelor, sporind astfel atractivitatea investițiilor. Mai multe studii și experiența din alte sectoare industriale²⁸ confirmă că, prin abordarea acestui tip de probleme în primele etape ale procesului de amenajare, se minimizează impactul asupra mediului, se reduce opoziția locală, se previn întârzierile inutile și cresc șansele de succes ale noilor proiecte. Acest tip de experiență poate furniza indicații utile pentru producătorii din sectorul acvaculturii, contribuind la sporirea sustenabilității, a acceptării sociale și a competitivității acvaculturii europene.

Dat fiind că spațiul și pragul maxim sunt limitate atât în apele maritime, cât și în cele interioare, ar trebui să se aplice o abordare ecosistemică. Prin intermediul planificării și al procedurilor de evaluare, trebuie să se acorde o atenție deosebită zonelor vulnerabile și protejate; experiențele pozitive legate de integrarea acvaculturii în siturile Natura 2000 arată că poate exista o compatibilitate între activitățile comerciale profitabile și conservarea biodiversității. Serviciile de mediu furnizate de acvacultura extensivă în lacuri sunt un exemplu concret de activitate economică care respectă necesitățile de conservare a unui habitat sau a unei specii.

- **Obiectivul statelor membre:** Să pună în aplicare o amenajare coordonată a teritoriului, inclusiv amenajarea spațiului maritim la nivelul bazinelor maritime, pentru a garanta că se ține cont de potențialul și de nevoile acvaculturii, precum și pentru a se asigura o alocare adecvată a spațiului maritim și interior pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii.
- **Obiectivul Comisiei:** Să monitorizeze punerea în aplicare a amenajării maritime coordonate, să difuzeze studii și experiențe pentru a sprijini amenajarea propriului teritoriu de către statele membre. Să organizeze, în vara anului 2014, un seminar dedicat schimbului celor mai bune practici.

²⁶ COM(2013) 133 final.

²⁷

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

²⁸

A se vedea, de exemplu, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm și <http://www.project-gpwind.eu/>.

3.3. Consolidarea competitivității acvaculturii din UE

Întreprinderile de acvacultură din UE se confruntă cu diferite provocări și oportunități care necesită soluții adaptate²⁹, dar toate vor beneficia de pe urma unei mai bune organizări a pieței și a structurării organizațiilor de producători din sector. Acestea sunt o prioritate pentru reforma organizării comune a pieței (OCP) și pentru noul Fond european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Planurile de producție și de comercializare, împreună cu Observatorul pieței UE, ar trebui să ajute producătorii din sectorul acvaculturii să identifice oportunități de afaceri și să își adapteze strategiile de marketing.

Așteptările tot mai mari din partea consumatorilor în ceea ce privește calitatea și diversitatea produselor alimentare, în special atunci când acestea sunt produse pe plan local, oferă noi posibilități de punere în valoare a atuurilor zonelor costiere și interioare. O acțiune coordonată la nivel local între antreprenori, autorități publice, asociații, organizații de cercetare, din domeniul educației și al formării profesionale poate contribui la stimularea economiilor locale și poate răspunde cererii tot mai mari de alimente de origine marină produse pe plan local și în mod sustenabil.

Diversificarea activității economice poate să le ofere agricultorilor surse suplimentare de venit. De exemplu, combinarea pescuitului cu undița și a turismului sau internalizarea unor activități din amonte sau din aval pot oferi oportunități de afaceri pentru producătorii din sectorul acvaculturii.

Dezvoltarea și diversificarea activității economice pot fi promovate și prin intermediul cercetării orientate către piață, al inovării și al transferului de cunoștințe. În acest scop, statele membre ar trebui să creeze sinergii între programele naționale de cercetare și să promoveze participarea industriei în activitățile de cercetare și de inovare – inclusiv, în special, pentru punerea în aplicare a agendei strategice de cercetare a Platformei europene pentru tehnologie și inovare în domeniul acvaculturii și a strategiei privind creșterea albastră³⁰.

Acvacultura extensivă în lacuri, larg răspândită în special în Europa Centrală și de Est, contribuie la păstrarea biodiversității și oferă, pe lângă producția de alimente, importante servicii și oportunități de afaceri care, valorificate în mod adecvat, pot conduce la creșterea competitivității. Ar trebui ca autoritățile publice să recunoască impactul normelor care se aplică zonelor cu o bogată biodiversitate, precum siturile Natura 2000, pierderea de venituri din cauza animalelor de pradă protejate, cum ar fi cormoranii, și angajamentele voluntare pentru protejarea biodiversității sau a apelor. Un factor important care afectează, în anumite regiuni, producția din sectorul acvaculturii în lacuri este reprezentat de prădători – în special cormorani. Directiva privind păsările³¹ stabilește un sistem de derogare destinat să protejeze interesele pescuitului și ale acvaculturii. Statele membre pot să beneficieze din plin de dispozițiile de derogare pentru a preveni pagubele grave produse de cormorani în sectorul pescăresc sau al acvaculturii. Pentru a sprijini statele membre, Comisia a

29

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/pech/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29823>.

30

COM(2012) 494.

31

Directiva 79/409/CEE a Consiliului.

publicat recent un document orientativ³² care își propune să clarifice conceptele cheie referitoare la punerea în aplicare a sistemului de derogare.

- **Obiectivul statelor membre:** Să utilizeze pe deplin propunerea privind OCP și FEPAM pentru a sprijini dezvoltarea întreprinderilor prin măsuri adecvate de alocare a fondurilor în sectorul acvaculturii, inclusiv pentru planurile de producție și comercializare, și să îmbunătățească legăturile dintre C&D și industrie (în special IMM-uri). Să sprijine programe educaționale și de formare profesională care acoperă nevoile acestui sector.
- **Obiectivul Comisiei:** Să coordoneze și să sprijine cercetarea și inovarea din acvacultură prin intermediul tuturor programelor și fondurilor relevante ale UE. Să promoveze transferul de cunoștințe, cele mai bune practici, inovația, precum și rezultatele proiectelor de cercetare ale UE. Să pună la dispoziție un observator al pieței UE ușor de utilizat, care să furnizeze informații referitoare la piață.

3.4. Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii din UE prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora

Standardele ridicate privind mediul, sănătatea animală și protecția consumatorilor se numără printre factorii competitivi principali ai UE în domeniul acvaculturii și ar trebui să fie exploatate într-un mod mai eficace pentru a face față concurenței de pe piațe.

Controalele sanitare existente aplicabile atât produselor importate, cât și celor din UE asigură deja un nivel ridicat de siguranță alimentară. Preocupările societății s-au concretizat, de asemenea, în formularea de către consumatori, ONG-uri și comercianții cu amănuntul a dorinței de a primi asigurări că hrana pe care o achiziționează a fost produsă respectând standarde foarte ridicate de sustenabilitate a mediului și socială. Dacă nivelul de sustenabilitate al produselor din sectorul acvaculturii din UE este abordat și comunicat în mod corect publicului, acest lucru poate îmbunătăți competitivitatea și acceptarea societală a acvaculturii din UE și a produselor sale. Noile dispoziții privind etichetarea, propuse în regulamentul privind OCP, pot contribui la o mai bună diferențiere a produselor de acvacultură din UE. Sistemele de certificare voluntară pot juca, de asemenea, un rol în acest context. Dezvoltarea circuitelor alimentare scurte poate, la rândul ei, să reprezinte o valoare adăugată prin proximitatea produselor locale proaspete și de înaltă calitate.

Experiența din sectorul agricol confirmă faptul că există o cerere tot mai mare pentru produsele alimentare sustenabile, de calitate superioară. De exemplu, în ultimii zece ani, rata de creștere a vânzărilor cu amănuntul de produse alimentare ecologice în cele mai mari patru piețe din UE a depășit creșterea globală a cererii de produse alimentare în UE, înregistrându-se rate anuale medii de creștere de 7-15 % pentru produsele alimentare ecologice, față de numai 2-5 % pentru cele neecologice³³. Conform FAO, în Europa, producția ecologică din sectorul acvaculturii a crescut cu aproape 30 % pe an între 1998 și 2007. Anumiți comercianți cu amănuntul joacă un rol important în introducerea de produse din pește certificate pe piață, ca parte a angajamentelor lor generale privind responsabilitatea socială a întreprinderilor.

³² <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants.htm>.

³³ Date Eurostat [și http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/markets/organic_2010_en.pdf](http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/markets/organic_2010_en.pdf).

Implicarea marilor comercianți cu amănuntul a fost un factor determinant care a dus, în ultimul deceniu, la creșterea rapidă a sectorului produselor alimentare ecologice.

În cadrul acordurilor comerciale pe care le negociază cu țări terțe, UE promovează standarde ridicate de mediu, sociale, sanitare și fitosanitare la toate nivelurile, inclusiv în ceea ce privește acvacultura.

- **Obiectivul statelor membre:** Să sprijine dezvoltarea organizațiilor de producători și a organizațiilor intersectoriale, inclusiv la nivel transnațional. Acest lucru ar facilita gestionarea colectivă și/sau inițiativele de autoreglementare între producători, prelucrători și comercianți cu amănuntul, în cooperare cu asociațiile de consumatori și ONG-urile, după caz. Să sprijine, să pună în aplicare și să controleze cerințele și dispozițiile în materie de etichetare.
- **Obiectivul Comisiei:** Să garanteze că normele de etichetare, în special în ceea ce privește prospețimea, proveniența și denumirea comercială, sunt pe deplin puse în aplicare. Să îmbunătățească transparența piețelor și să difuzeze informații privind tendințele piețelor la nivel local, al UE și internațional. Să lanseze, până la sfârșitul anului 2013, o campanie de comunicare referitoare la punctele forte ale acvaculturii europene.
- **Obiectivul Consiliului consultativ pentru acvacultură:** Să sprijine structurarea producției din acvacultură și comercializarea, inclusiv certificarea și etichetarea. Să contribuie la o mai bună cunoaștere a pieței din acest sector. Să faciliteze inițiativele de autoreglementare și să contribuie la comunicarea acestor caracteristici consumatorilor.

4. O NOUĂ GUVERNANȚĂ PENTRU A SPRIJINI ACVACULTURA DIN UE

Metoda deschisă de coordonare oferă un cadru pentru dezvoltarea strategiilor naționale și pentru coordonarea politicilor între statele membre ale UE. Acest proces voluntar are drept obiectiv furnizarea de răspunsuri practice la provocările identificate de către statele membre și părțile interesate. Aceasta implică acțiuni concertate între politicile naționale și cele de la nivelul UE, respectându-se în totalitate principiul subsidiarității.

Pentru a facilita schimburile de competențe și de cele mai bune practici, fiecare stat membru este invitat să identifice un punct național de contact, căruia să i se adreseze Comisia, printre altele, atunci când organizează evaluări *inter pares* și atunci când identifică și transmite cele mai bune practici.

4.1. Planul strategic național multianual pentru promovarea unei acvaculturi sustenabile

În vederea unei mai bune coordonări a acțiunilor de promovare a acvaculturii, statele membre sunt obligate, în conformitate cu propunerile Comisiei discutate în prezent cu Parlamentul și Consiliul, să elaboreze un plan strategic național multianual bazat pe orientările strategice ale UE prezentate în comunicarea de față. Pentru a facilita eforturile statelor membre, Comisia a pregătit proiectul schemei de plan (anexa 1).

Planurile naționale multianuale ar trebui să acopere perioada 2014-2020. Statele membre sunt încurajate să realizeze, până la sfârșitul anului 2017, o evaluare intermediară a punerii în aplicare a planului lor.

4.2. Complementaritatea cu Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime

Propunerea FEPAM își propune să sprijine punerea în aplicare a PCP. Fiecare stat membru ar trebui să elaboreze un program operațional (PO), identificând acțiunile pe care intenționează să le finanțeze prin FEPAM. Atunci când este vorba despre acvacultură, ar fi important ca PO să fie coerent cu planul național multianual menționat mai sus, pentru a spori coerența întregii politici.

4.3. Schimbul de cele mai bune practici

Metoda deschisă de coordonare urmărește, de asemenea, să dezvolte între statele membre un proces reciproc de învățare. Un instrument cheie în această privință este reprezentat de seminariile de evaluare *inter pares*, în cadrul cărora statele membre pot să pună în comun și să evalueze eficacitatea bunelor practici identificate în cadrul politicilor, al programelor sau al acordurilor instituționale, inclusiv în ceea ce privește evaluarea și atenuarea impactului asupra mediului. Acestea oferă oportunități de învățare în întreaga UE cu privire la procesul de punere în aplicare sau abordările politice.

Statele membre sunt încurajate să prezinte trei propuneri de bune practici în cadrul planului național multianual. Comisia intenționează să organizeze cel puțin o dată pe an seminarii de evaluare *inter pares* care să prezinte bunele practici selecționate și să facă schimb de informații între statele membre.

4.4. Consiliul consultativ pentru acvacultură

Dialogul cu părțile interesate s-a dovedit esențial pentru îndeplinirea obiectivelor PCP. Crearea Consiliului consultativ pentru acvacultură ar trebui să permită Comisiei și statelor membre să beneficieze de cunoștințele și de experiența tuturor părților interesate.

Rolul Consiliului consultativ pentru acvacultură va consta în furnizarea de recomandări adresate factorilor de decizie politică, pentru a-i ajuta să adopte decizii fundamentate. Comisia încurajează participarea activă a tuturor părților interesate relevante: producători, industria din amonte (furnizori de hrană pentru animale, organizații de cercetare, medici veterinari, furnizori de echipamente), industria din aval (printre altele: recoltarea, transportul de animale vii, prelucrarea, exportul, distribuția), asociații de consumatori, ONG-uri de mediu, syndicate etc.

4.5. Etapele următoare

Statele membre sunt invitate să prezinte Comisiei propriile planuri naționale multianuale, cel târziu odată cu programul operațional. Până în aprilie 2014, Comisia intenționează să elaboreze un raport de sinteză al tuturor planurilor naționale, cu obiectivul de a face schimb de informații între statele membre și de a disemina bunele practici.

Statele membre sunt încurajate să realizeze, până la sfârșitul anului 2017, o evaluare intermediară a punerii în aplicare a planului lor național multianual, pe baza căreia Comisia intenționează să analizeze posibilitatea de a revizui orientările strategice.

ANEXĂ

Proiectul schemei de plan național multianual pentru dezvoltarea unei acvaculturi sustenabile

1. Contextul național și legătura cu principalele obiective naționale
 - Situația națională și abordarea strategică vizând principalele obiective ale UE
 - Obiectivul cuantificat de creștere națională (2014-2020)
2. Răspunsul la orientările strategice
 - (a) Simplificarea procedurilor administrative:**
 - (1) Evaluarea situației la nivel național:
 - (a) descrierea calitativă a cadrului administrativ (principalele organisme responsabile de acordarea licențelor, repartizarea responsabilităților între administrații etc.)
 - (b) date cantitative și explicații: a se vedea lista din textul principal
 - (2) Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: acțiunile prevăzute în vederea reducerii sarcinii administrative
 - (3) Dacă este cazul, obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți (de exemplu, reducerea preconizată a costurilor administrative și/sau a timpului etc.)
 - (b) Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului**
 - (1) Evaluarea situației la nivel național: cadrul actual aplicabil amenajării teritoriului (marin și terestru), repartizarea competențelor, planuri de amenajare a teritoriului care sunt deja în vigoare.
 - (2) Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: modul în care va fi promovată amenajarea teritoriului, ținând seama de nevoile acvaculturii
 - (3) Dacă este cazul, obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți (de exemplu, numărul și suprafața noilor arii desemnate pentru acvacultură, numărul de planuri regionale adoptate)
 - (c) Consolidarea competitivității acvaculturii din UE:**
 - (1) Evaluarea situației la nivel național: punctele forte și punctele slabe ale sectorului acvaculturii la nivel național, sprijinul existent în ceea ce privește C&D, domeniile în care este cea mai mare nevoie de creșterea competitivității
 - (2) Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: activitățile planificate pentru a sprijini inovarea și legăturile dintre C&D și industrie etc.
 - (3) Dacă este cazul, obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți (de exemplu, numărul parteneriatelor între actori din sectorul industrial și C&D)
 - (d) Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii din UE prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora:**

- (1) Evaluarea situației la nivel național: organizații de producători, sistemele existente de recunoaștere a sustenabilității (de exemplu, sistemele voluntare utilizate de principalii comercianți naționali cu amănuntul), percepția acvaculturii în rândurile cetățenilor
- (2) Principalele elemente ale răspunsului politic dorit (2014-2020): acțiunile prevăzute pentru a îmbunătăți imaginea produselor de acvacultură din UE (de exemplu, campanii de comunicare, sprijin pentru participarea la sistemele voluntare, sprijin pentru acvacultura ecologică)
- (3) Dacă este cazul, obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți (de exemplu, procentul de acvacultură ecologică și/sau certificată etc.)

3. Guvernanță și parteneriat

- Contribuții cheie din partea principalilor actori implicați (autorități regionale și/sau locale, industrie, părți interesate și ONG-uri)
- Legătura cu prioritățile și alocările financiare din cadrul PO al FEPAM (FEPAM și alte fonduri ale UE sau naționale)
- Denumirea și datele de contact ale punctului național de contact pentru promovarea unei acvaculturi sustenabile

4. Cele mai bune practici

- Identificarea și prezentarea celor mai bune trei practici la nivel național